

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد
بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Satire

طنز

نجیب منلی

۰۲ اگست ۲۰۱۱

نهه دېرش

«ما ویل مه تاوانونه کوی، مه زحمت وباسی. ورشئ سترې محکمې ته ووايئ چې یوه چاره وکړي.»
حاجي صاحب په شد او مد د موټرو د کاروباريانو د یوې غونډې کیسه کوله. سره راټول شوي وو چې د کابل د
موټرو د تجارت پر عجیب بحران سره مشوره وکړي.
د ولسي جرگې، سترې محکمې او حکومت تر بحرانه یې لا دا بحران ډېر جدي دی. په کابل کې د موټرو پېر او
پلور په تپه درېدلې دي، هیڅوک د جواز اخیستلو له پاره د ترافیکو ریاست ته مراجعه نه کوي، وېرېږي چې کوم
«۳۹» پلېټ یې په برخه نه شي.
«ابجد» د عربي ابېټې د ترتیب او تنظیم یوه لاره ده چې هماغه د عبري او آرامي ژبو ترتیب دی: ا، ب، ج، د،
ه، و، ز، ح، ط، ی، ک، ل، م، ن، س، ع، ف، ص، ق، ر، ش، ت، ث، خ، ذ، ض، ظ، غ.
هر توري ته یوه شمېره ورکړ شوې ده. زموږ په ادبیاتو کې د ابجد حساب د تاریخونو، معماگانو او بدیعي هنرونو
له پاره کارول کېږي.

ابجد او حفر : د تورو ارزښتونه		
يوناني	عبري	عربي
A/α ... alpha ... 1	א ... aleph ... 1	ا 1
B/β ... beta ... 2	ב ... bet ... 2	ب 2
Γ/γ ... gamma ... 3	ג ... gimel ... 3	ج 3
Δ/δ ... delta ... 4	ד ... dalet ... 4	د 4
E/ε ... epsilon ... 5	ה ... heh ... 5	ه 5
Ϝ/ϝ ... vau ¹ ... *6	ו ... v/waw ... 6	و 6
Z/ζ ... zeta ... 7	ז ... zayin ... 7	ز 7
H/η ... eta ... 8	ח ... cHet ... 8	ح 8
Θ/θ ... theta ... 9	ט ... tet ... 9	ط 9
I/ι ... iota ... 10	י ... yod ... 10	ي 10
Κ/κ ... kappa ... 20	כּ ... kaph ² ... 20	ك 20
Λ/λ ... lambda ... 30	ל ... lamed ... 30	ل 30
M/μ ... mu ... 40	מ ... mem ² ... 40	م 40
N/ν ... nu ... 50	נ ... nun ² ... 50	ن 50
Ξ/ξ ... xi ... *60	ס ... samech ... 60	س 60
Ο/ο ... omicron ... 70	ע ... ayin ... 70	ع 70
Π/π ... pi ... 80	פּ ... peh ² ... 80	ف 80
ο ... koppa ¹ ... 90	ק ... quof ... 100	ق 100
P/ρ ... rho ... 100	ר ... resh ... 200	ر 200
Σ/σ,ς ... sigma ² ... 200	שׁ ... s/shin ⁴ ... 300	ش 300
T/τ ... tau ... 300	ת ... taw ... 400	ث 400
Υ/υ ... upsilon ... 400		ث 500
Φ/φ ... phi ... 500		ث 600
X/χ ... chi ... *600		ث 700
Ψ/ψ ... psi ... 700		ث 800
Ω/ω ... omega ... 800		ث 900
		ث 1000

دا رنگ گل چې سبز په کال د «غواص» وانشول
د چا یاد نه شي پخوا هسي بسیار گل

د ۱۰۷۷ ل. س. کال ویا ته اشاره ده (غ=۱۰۰۰، و=۶، ا=۱ او ص=۷۰)

همدا راز ابجد د تعویذ لیکلو او سحر او جادو په برخه کې هم استعمال لري. کله کله په رمز کې د خبرې رسول هم ترې مطلب وي: مور چې د خپلو لیکونو په سر کې «۱۱» یا «۷۸۶» لیکو دا په حقیقت کې د «هو» او «بسم الله الرحمن الرحيم» ځای نیسي خو د تورو پر ځای د اعدادو کارول دا خطر له منځه وکړي چې که کاغذ چېرته به ځایه ولوېږي نو پاک نومونه ترې اغیزمن نه شي.

په یهودي ټولنو کې هم د «قباله» په نامه د زاړه عهد (تورات) متن د اعدادو په بڼه کتل کېږي او پتی ماناوې ترې راپیستل کېږي. «ګېماتریا» (جفر) هم د «غیبیه علومو» هغه برخه ده چې حروف په اعدادو بدلوي او نېک او بد یې معلوموي. د بېلګې په توګه په عبري ژبه کې «شیم» (نوم) او «سفر» (کتاب) دواړه ۳۴۰ کېږي او دا ښيي چې د خدای نوم او کتاب سره دواړه تړلي دي.

څو لسيزې پخوا د افغانستان د ښوونځيو د زده کورونکو په ځینو محافلو کې هم د توکو په بڼه ځینې کلمې د ابجدو په اعتبار په اعدادو اړول کېدلې او بیا کنایتاً همدغه اعداد د کلمې پر ځای کارول کېدل. نهه دېرش یوه له دغو اعدادو څخه و. که ۳۹ تجزیه شي نو په لسگونو کلمې او ترکیبونه ترې جوړېږي: «جاده های باز»، «یک جو»،

«وبال»، «بلوا»، «حال»، «حاکي» يې يو څو بېلگي دي. له دغو کلمو څخه، يوه يې د ښکښلو پر مهال هم کارېدای شي («دله») او طبعاً شوخو زده کوونکو له ۳۹ څخه په همدې يوه کلمه تعبير کاوه. نور نو بيا دومره پسي چا سر نه گرز اوه چې په خبره کې خبره راوباسي.

دا خو د افغانانو دويم طبيعت دی چې د هر څه پرېه پر جنگ اچوي. هغه د پخوا توکي اوس د چا نه دي زده. نه پوهېږم چې له کومې لارې بيا دغه توکه د موټرو د کاروبار ساحې ته ننوتله، خو نتيجه يې دا شوه چې اوس له دې وېرې چې په لمبر پلېټ کې به «۳۹» عدد راشي، څوک د موټرو د اسنادو د قانوني کولو جرأت هم نه کوي. بيا هم د افغانانو د نوي طبيعت په اقتضا چې هر څه بايد يوه دولتي مرجع يا کومه نړۍواله موسسه وکړي، زموږ حاجي صاحب (او د هغه په څېر په زرگونو نور) تمه لري چې دا ستونزه يې هم ستره محکمه ورحل کړي.

دا به نو څوک وي چې حاجي صاحب او د موټرو کاروباريانو ته ووايي چې د دغې ستونزې حل ستاسې په خپل لاس کې دی. خلک و پوهوئ چې اعداد او ارقام هماغه مانا بندي چې ته يې وغواړي. دا به يې اسانه لار نه وي چې همدغه د موټرو کاروباريان د هغو تاوانونو يوه ډېره کوچنۍ برخه چې له همدې درکه يې زغمي د اعلاناتو په يو پراخ کمپاين و لگوي چې همدغه د ۳۹ معضله په يوه توکه بدله کړي؟

خو دا کار به هم ولسمشر ته ورپرېږدو. کله يې چې د شورا د مشروعيت مسله حل کړه بيا به د «۳۹» غم و خوري خو په دې شرط چې «۱۰۰۲» ورسره ياري وکړي او کوم «۲۲۳» يې د «۵۰۶» له خوا «۱۲۸۰» ته و نه غوښتل شي.

1 بخت
2 وزير
3 شورا
4 استيضاح